

02/07/2023

י"ג בתמוז ה'תשפ"ג

דו"ח "קו לעובד":

סיכום תאונות עבודה מחצית ראשונה 2023

עיקרי הדו"ח

- **לפי הנתונים שנאספים על ידי קו לעובד, מספר הנפגעים בתאונות עבודה בחומרה בינונית וקשה הגבוה ביותר ב-5 השנים האחרונות, ומספר ההרוגים הוא הגבוה ב-4 השנים האחרונות.**
- 41 עובדים איבדו את חייהם בתאונות עבודה במחצית הראשונה של שנת 2023, כמחצית (47%) בענף הבנייה.
- הגורמים המרכזיים בכלל הענפים לתאונות העבודה עם נפגעים ברמת חומרה בינונית וקשה בחציון הראשון של שנת 2023 הם נפילה מגובה (50%), נפילת חפץ (16%) ותאונה עם מכשיר עבודה או לכידה במכונה (11%).
- מינהל הבטיחות הוציא 1,352 צווי בטיחות במחצית הראשונה של השנה, ירידה של 30% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, והעילות המרכזיות עדיין קשורות לחשמל, מעליות ודודים (355 צווים סה"כ). מתוך כלל הצווים, 1,019 צווים ניתנו בענף הבנייה (מעל 75%).
- נכון להיום, 70 מפקחים מוקצים לאתרי בנייה, ו-10 מפקחים בלבד לכלל הענפים ותחומי העיסוק האחרים של המינהל.
- הרשויות המקומיות בהן היו הכי הרבה תאונות עבודה חמורות במחצית הראשונה לשנת 2023 הן ירושלים (26), תל אביב (18), אשקלון (17), אשדוד (15) ובני ברק (13), אך אין התאמה למספר צווי הבטיחות שהוצאו ברשויות אלו. נכון להיום עדיין אין שיתוף פעולה מספק בין רשויות מקומיות ומינהל הבטיחות, והמפקחים מטעמן ככלל אינם פועלים בנושאי בטיחות בעבודה.

הדו"ח הזה מוקדש לעובדים שאיבדו את חייהם בשנת 2023, ולנפגעים שחייהם לעולם לא יחזרו להיות כשהיו.

עובדים לא צריכים לשלם את מחיר ההפקרות באתרי הבנייה

כפי שעולה מהדו"ח, ענף הבנייה ממשיך להיות הענף המסוכן ביותר. במחצית הראשונה לשנת 2023 היו 41 הרוגים, מתוכם 21 בענף הבנייה. מדובר בגידול של 21% בשיעור ההרוגים ביחס לתקופה המקבילה בשנה שעברה – בה נהרגו 34 עובדים בכלל הענפים – ובגידול של 40% בשיעור ההרוגים בענף הבנייה – בו נהרגו בתקופה המקבילה שנה שעברה 15 עובדים. כמו כן, מתחילת שנת 2023 היו 360 נפגעים בינוני וקשה בתאונות עבודה, מתוכם 169 בענף הבנייה. מדובר בגידול של 38% במספר הנפגעים בכלל הענפים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בה היו 261 נפגעים בינוני וקשה, מתוכם 160 בענף הבנייה. למרות הגידול בנפגעים, ישנה ירידה במספר צווי הבטיחות, ובענף הבנייה ניתנו רק 1,019 צווי בטיחות בחציון הראשון (ירידה של 30% בהשוואה לשנה שעברה).

מנגד שום דבר לא השתנה ברגולציה בשנה שחלפה, וההמלצות שניתנו בדו"ח חציון ראשון שנת 2022, ובדו"ח לסיכום שנת 2022, עומדות בעינן. בעוד שהתקנות המובטחות להטלת אחריות על יזמים ועל קבלנים ראשיים עדיין לא הוגשו לוועדת העבודה והרווחה, כפי שנחשף לאחרונה ההסתדרות החדשה והתאחדות הקבלנים בוני הארץ חתמו על הסכם קיבוצי חסר תקדים בענף שיאפשר למעסיקים להטיל קנסות על עובדי הכפיים – רובם ככולם פלסטינים ומהגרי עבודה¹. כדי להחיל את היישום של ההסכם הוא הוגש לשר העבודה לחתימה.

ברור לכל שמעסיקים ישתמשו בסמכות זו שניתנה להם על ידי ההסתדרות לגלגל אל העובדים את האחריות ואת האשמה על הפקרת הבטיחות באתרי העבודה, במקום להטיל אחריות על האחראים באמת. וכך שלא זאת בלבד שעובדים בענף זה חשופים לפגיעות גוף וחיים, אלא שהסכם זה גם יטיל עליהם קנסות דרקוניים.

אנו קוראים לשר העבודה שלא לתת יד להמשך הפגיעה בעובדים: לא לחתום על צו ההרחבה ולהגיש לאלתר לוועדת העבודה והרווחה את תקנות הטלת האחריות על מזמיני שירותים ויזמים באתרי בנייה. יתרה מזאת, כפי שהמלצנו בדו"חות קודמים, על משרד העבודה לפעול לשינוי מערך התמריצים השליליים והחיוביים בענף הבנייה ובשאר ענפי המשק, ולגבש תוכנית מניעתית ואקטיבית לאכיפת הוראות הדין למען רווחתם ובטיחותם של כלל המועסקים.

¹ [מכתב לשר העבודה](#) בבקשה שלא לחתום על צו להרחבת הוראות ההסכם הקיבוצי בענף הבנייה המטילות קנסות על עובדים, 15/6/2023.

א. נתונים על תאונות עבודה, פצועים והרוגים

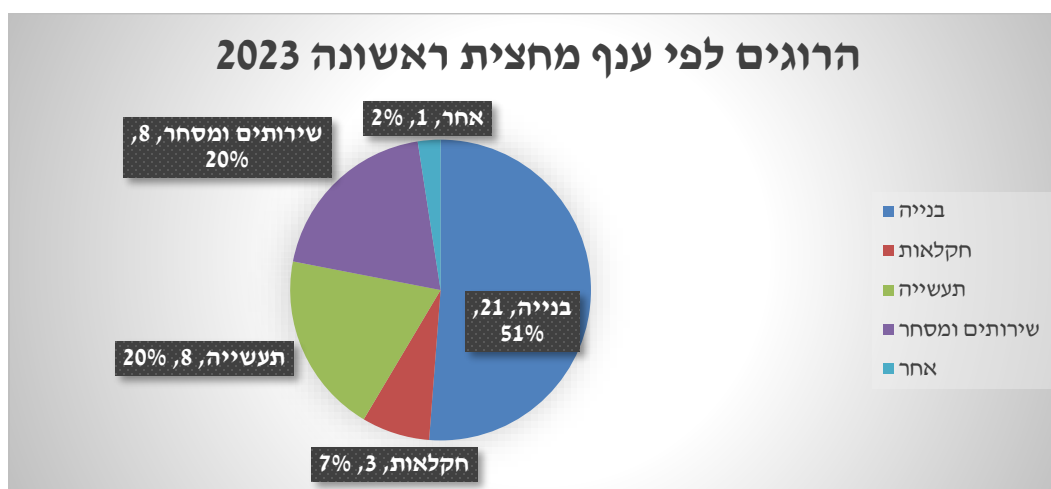
בחציון הראשון של 2023 היו 389 תאונות עבודה מתוכן היו 360 פצועים ברמת חומרה בינוני וקשה, ומתוכם 41 הרוגים. בטבלה להלן הפירוט המלא של תאונות העבודה לפי חודש:

חודש	תאונות עבודה שתועדו	מתוכן הרוגים	מתוכם נפגעים (בינוני וקשה)
ינואר	80	5	77
פברואר	57	9	53
מרץ	82	13	76
אפריל	35	1	34
מאי	73	5	69
יוני	62	8	51
סה"כ	389	41	360

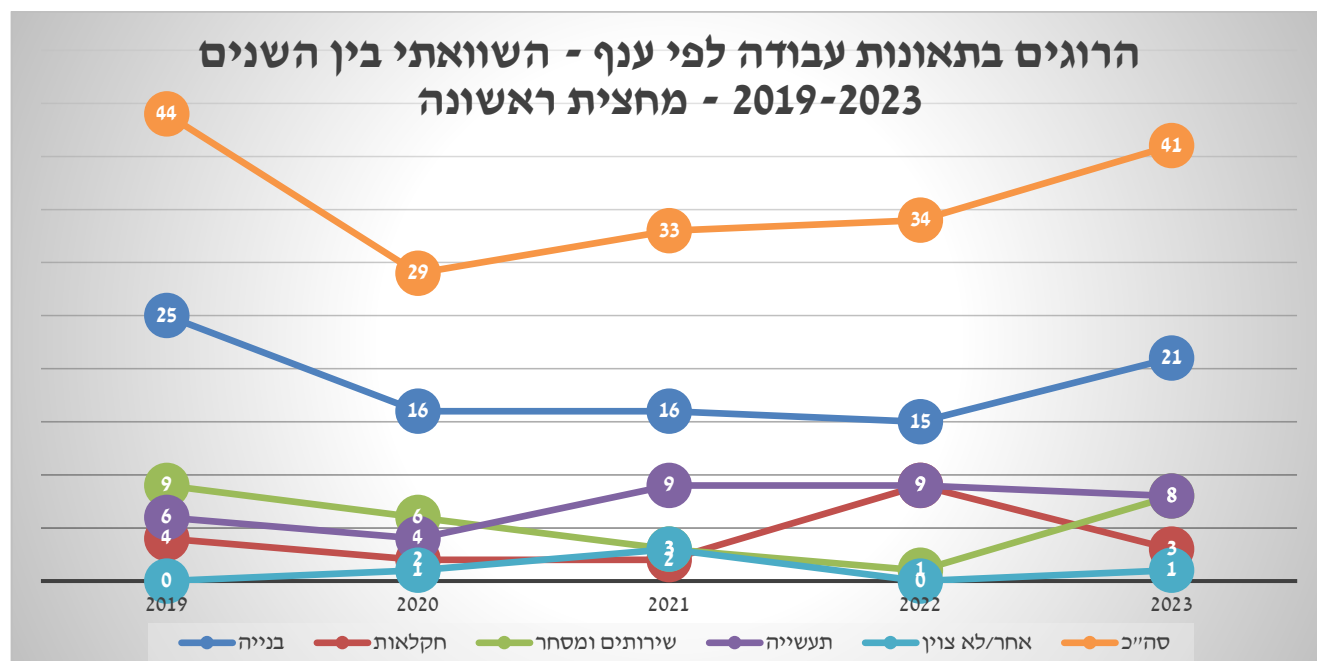
* הטבלה מתבססת על איסוף ותיעוד של 'קו לעובד' לדיווחים של ארגוני ההצלה ומשטרת ישראל ומעודכנת ליום 30/6.

א.1 הרוגים בתאונות עבודה

בחציון הראשון של שנת 2023 היו 41 הרוגים, מתוכם 21 בענף הבנייה, ו-8 בענף התעשייה. מספר הרוגים בענף החקלאות בחציון רשם ירידה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בתרשים להלן חלוקת הרוגים בתאונות עבודה לפי ענף:

בתרשים בעמוד הבא, מספר הרוגים בתאונות עבודה בכל הענפים, במחצית הראשונה של השנים 2019-2023:

בטבלה שלהלן מספר ההרוגים בתאונות עבודה בכל הענפים ולפי ענף, במחצית הראשונה של השנים 2019-2023:

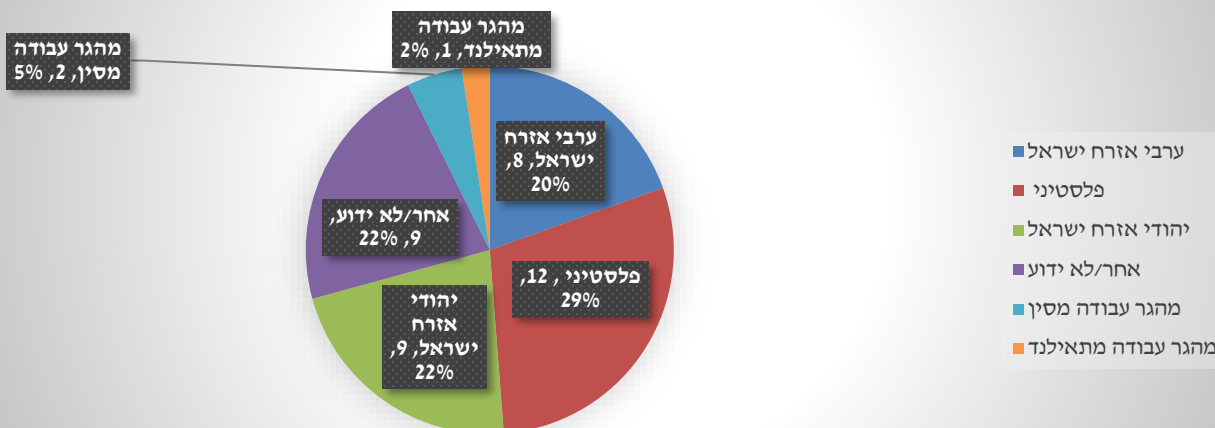
2023	2022	2021	2020	2019	ענף
21	15	16	16	25	בנייה
3	9	2	2	4	חקלאות
8	1	3	6	9	שירותים ומסחר
8	9	9	4	6	תעשייה
1	0	3	1	0	אחר/ לא ידוע
41	34	33	29	44	סה"כ

ענף הבניה - הענף המוביל במספר ההרוגים – 51% מההרוגים היו בענף זה (21 מתוך 41). מספר ההרוגים במחצית הראשונה עלה משמעותית בהשוואה למספר ההרוגים במחצית הראשונה של שנת 2022 ושנת 2021 (21 לעומת 15 ו-16 בהתאמה), והוא הגבוה ביותר מאז שנת 2019.

תעשייה - בענף תעשייה נרשם מספר הרוגים דומה לעומת התקופה המקבילה בשנה שעברה ובשנה שלפני כן (8 לעומת 9 ו-9, בהתאמה).

התרשים בעמוד הבא מפרט את זהות קורבנות תאונות עבודה בכלל הענפים במחצית הראשונה של שנת 2023:

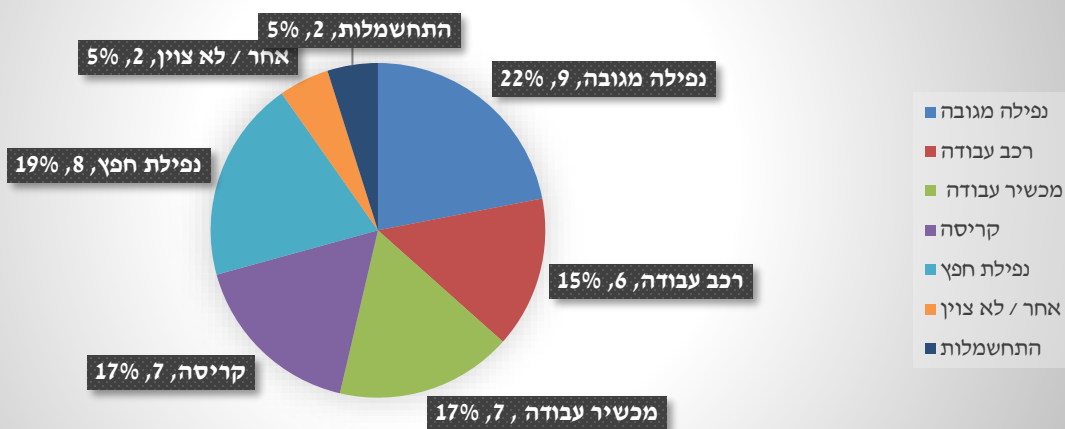
זהות העובדים שנהרגו בתאונות עבודה - מחצית ראשונה 2023

כשליש מההרוגים בתאונות עבודה במחצית הראשונה של שנת 2023 בכלל הענפים היו פלסטינים (29%), וכחמישית מההרוגים היו יהודים (22%) וערבים אזרחי ישראל (20%). בענף הבנייה באופן ספציפי, 9 מתוך 21 ההרוגים היו פלסטינים (43%) ו-7 מתוך 21 היו ערבים אזרחי ישראל (33%).

בתרשים הבא הסיבות המרכזיות לתאונות קטלניות במחצית הראשונה של שנת 2023:

תאונות עבודה קטלניות לפי סיבות פציעה - מחצית ראשונה 2023

מרבית מהתאונות הקטלניות בכלל הענפים נגרמות בשל נפילה מגובה (22%), ואחריה נפילת חפץ (19%). קריסת מבנים ופגיעה ממכשיר עבודה (לרבות לכידה במכונה) הם גורם מרכזי נוסף לתאונות עבודה קטלניות בכלל הענפים (17% בכל סיבה).

בטבלה להלן פירוט גורמים לתאונות קטלניות לפי ענף*:

גורם לתאונה	ענף הבניה	ענף התעשייה	מסחר ושירותים	חקלאות	אחר	סך הכל
19 תאונות / 21 הרוגים	8 תאונות / 8 הרוגים	8 תאונות / 8 הרוגים	3 תאונות / 3 הרוגים	1 תאונות / 1 הרוגים	39 תאונות / 41 הרוגים	
נפילה מגובה	5 תאונות	3 תאונות			9 תאונות	
נפילת חפץ	5 תאונות	2 תאונות	1 תאונות		8 תאונות	
קריסה	4 תאונות / 6 הרוגים	1 תאונות		1 תאונות	5 תאונות	
רכב עבודה	2 תאונות		1 תאונות	3 תאונות	6 תאונות	
מכשיר עבודה / לכידה במכונה	2 תאונות	5 תאונות			7 תאונות	
התחשמלות	1 תאונות		1 תאונות		2 תאונות	
אחר			2 תאונות		2 תאונות	

* ב-2 תאונות היה יותר מהרוג אחד, הטבלה מציגה את הפילוח לפי מספר התאונות, ומציינת היכן שהיה יותר מהרוג אחד.

ענף החקלאות - פגיעה מכלי רכב היא הסיבה העיקרית לתאונות הקטלניות בענף החקלאות (100% מההרוגים בחציון).

ענף הבנייה - נפילה מגובה (5 מתוך 19 – 26%) וקריסה (4 מתוך 19 – 21%) הגורמים העיקריים להרוגים בעבודה בענף.

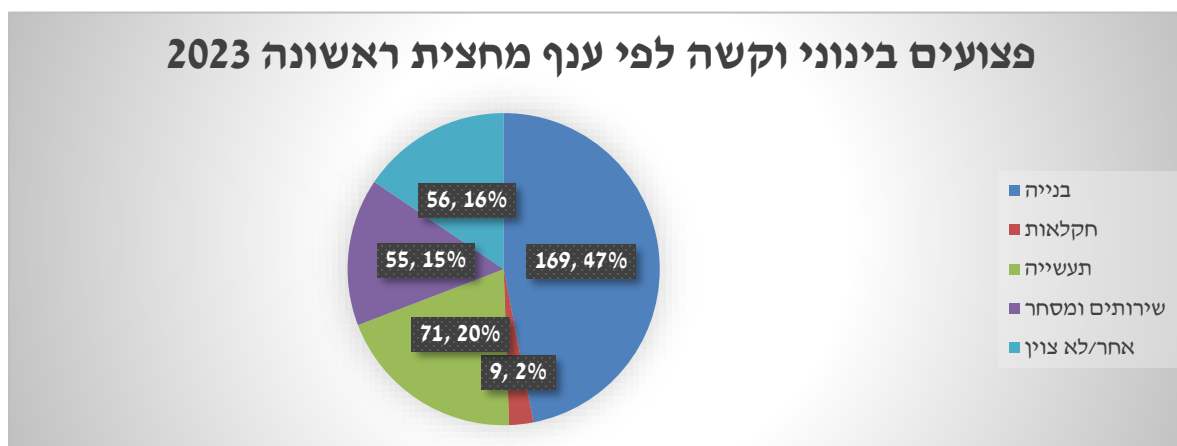
ענף התעשייה - פגיעה ממכשיר עבודה או לכידה במכונה הם הסיבה המרכזית לפגיעה בענף (5 מתוך 8 – 63%).

א.2 פצעים בינוני וקשה בתאונות עבודה

בחציון הראשון של שנת 2023 מתוך 360 תאונות עם נפגעים ברמת חומרה בינוני וקשה, היו 298 פצעים בינוני ו-62

פצעים קשה. מתוך הפצעים ברמת חומרה בינוני וקשה, 169 (כ-47%) היו בענף הבנייה.

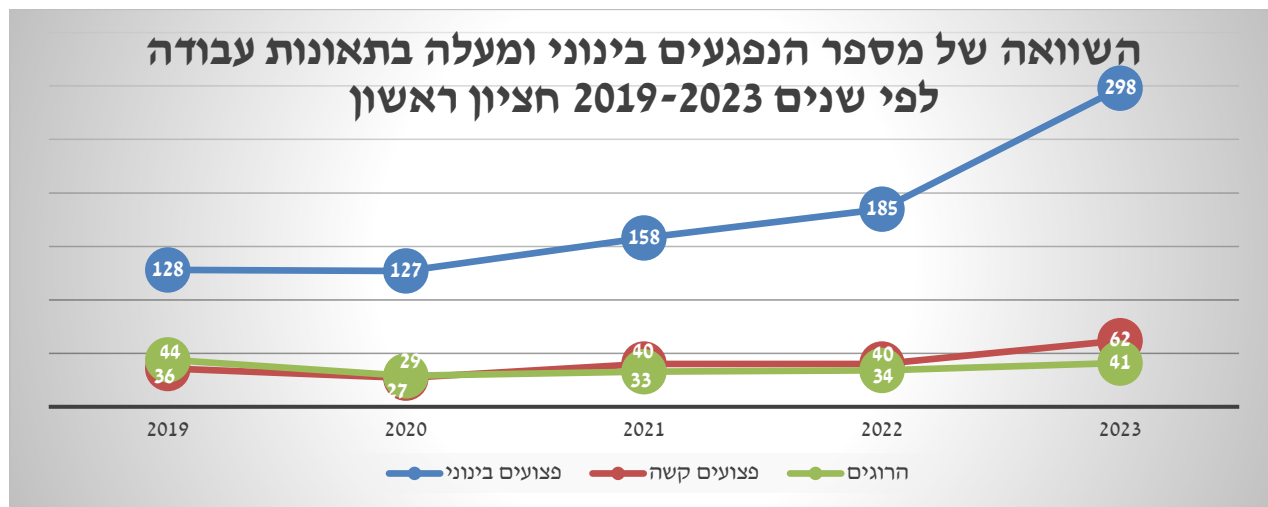
בתרשים להלן פילוח פצעים בתאונות עבודה במחצית הראשונה של שנת 2023 לפי ענף:

ענף הבנייה - הענף המסוכן ביותר והמוביל במספר התאונות הקטלניות והקשות - כ-47% מתאונות העבודה עם נפגעים ברמת חומרה בינונית וקשה במחצית הראשונה של 2023 התרחשו בענף הבנייה (169 מתוך 360). חומרת נתונים אלו מקבלת משנה תוקף, לאור העובדה שרק 11% מכלל המועסקים במגזר העסקי, מועסקים בענף הבניה².

גם במחצית הראשונה של שנת 2023 ענף הבנייה היה מסוכן במיוחד. גם ענף התעשייה בלט במספר הפצועים בחומרה בינונית וקשה, בשיעור שעומד על כחמישית מכלל התאונות בהן עובד נפצע ברמת חומרה בינונית וקשה (20%).

בתרשים להלן, השוואת תאונות עבודה בכל הענפים לפי חומרת פציעה, במחצית הראשונה של השנים 2019-2023:

המחצית הראשונה של שנת 2023 רשמה את מספר הפצועים בינוני וקשה הגבוה ביותר בחמש השנים האחרונות, ומספר ההרוגים בחציון הראשון הגבוה בארבע השנים האחרונות, בהשוואה לתקופות מקבילות.

בטבלה הבאה הסיבות המרכזיות לכלל התאונות ברמת חומרת פציעה בינונית וקשה לפי ענף במחצית הראשונה של 2023:

גורם לתאונה	בנייה 169 תאונות	תעשייה 71 תאונות	מסחר ושירותים 55 תאונות	חקלאות 9 תאונות	אחר/ לא צוין 56 תאונות	סה"כ 360 תאונות
נפילה מגובה	100 תאונות	15 תאונות	33 תאונות	3 תאונות	29 תאונות	180 תאונות
נפילת חפץ	32 תאונות	18 תאונות		1 תאונות	5 תאונות	56 תאונות
קריסה	8 תאונות	2 תאונות				10 תאונות
רכב עבודה	8 תאונות	12 תאונות	4 תאונות	3 תאונות	6 תאונות	33 תאונות
מכשיר עבודה / לכידה במכונה	10 תאונות	12 תאונות	10 תאונות	1 תאונות	6 תאונות	39 תאונות
התחשמלות	4 תאונות				6 תאונות	10 תאונות
אחר/ לא צוין	7 תאונות	12 תאונות	8 תאונות	1 תאונות	4 תאונות	32 תאונות

² על פי נתוני בנק ישראל ליום 1/5/2023 על שוק העבודה ודמוגרפיה – תעסוקה ושכר.

הסיבות המרכזיות לתאונות העבודה בחומרת פגיעה בינונית וקשה – נפילה מגובה, נפילת חפץ ותאונה עם מכשיר עבודה או לכידה במכונה. נפילה מגובה מהווה הגורם מספר אחת לתאונות עבודה בהן חומרת הפגיעה היא בינוני ומעלה בכל הענפים, ומהווה 50% מסך התאונות, בעוד שבענף התעשייה הסיבה המרכזית היא נפילת חפץ (25%) ואחריה נפילה מגובה (21%), בענף החקלאות הגורמים המרכזיים לתאונות ברמת פגיעה בינונית ומעלה הם נפילה מגובה (33%) ורכב עבודה (33%).

ב. נתונים על צווי בטיחות שהוציא מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית

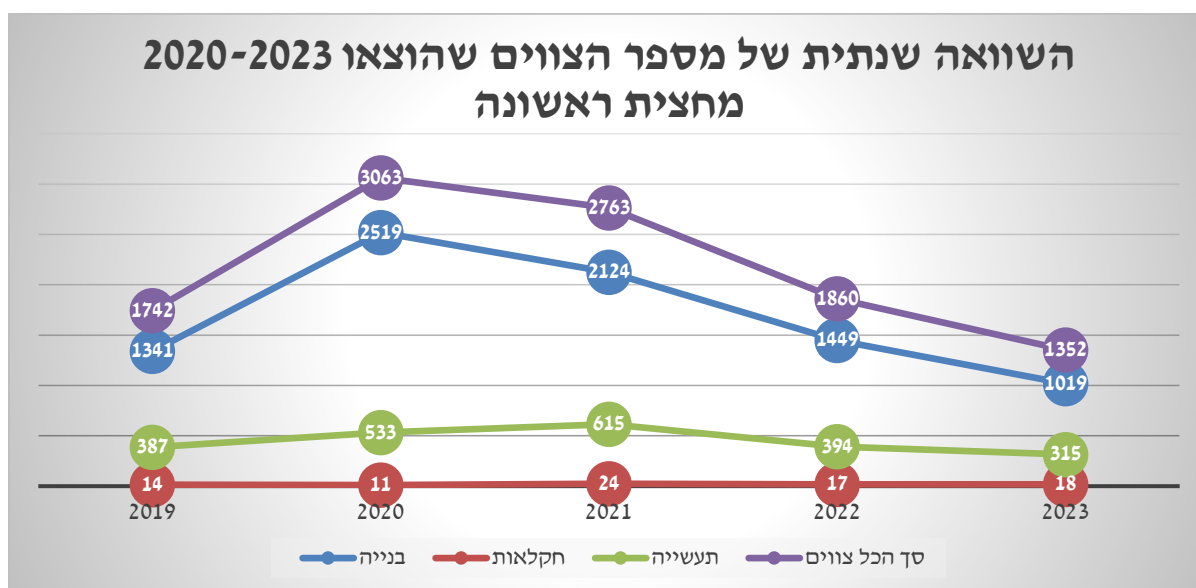
צווי בטיחות הם צווים אשר מוטלים על ידי מפקחי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית בזרוע העבודה, שכיום נמצאת במשרד הכלכלה. הצווים ניתנים בגין ליקויי בטיחות שנמצאו באתרי עבודה בענפים השונים, והמפקח מצא שהליקויים מהווים סכנה לשלומם או בריאותם של אדם. בצו הבטיחות מפורט האם יש לעצור את העבודה באזור ספציפי, במתקן, במכונה או במקום העבודה או אתר הבנייה בכללותו, עד לתיקון הליקוי הבטיחותי, הרחקת הגורם המסכן, וקבלת אישור על ביצוע הנחיות הצו ממינהל הבטיחות.

במחצית הראשונה של שנת 2023 ניתנו 1,352 צווי בטיחות על ידי מפקחי המינהל, מתוכם 1,019 בענף הבנייה (75%). בטבלה להלן הפירוט המלא של צווי בטיחות לפי חודש לפי ענף:

חודש	ענף בנייה	ענף חקלאות	ענף תעשייה	סה"כ
ינואר	165	1	79	245
פברואר	172	1	60	233
מרץ	164	7	32	203
אפריל	100	1	26	127
מאי	183	5	58	246
יוני	235	3	60	298
סה"כ	1019	18	315	1352

* הטבלה מתבססת על נתוני מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית ומעודכנת ליום 30/6.

ניתוח השוואתי של פילוח הצווים לפי ענף במחצית הראשונה של השנים 2019-2023:

השוואה השנתית מלמדת על ירידה משמעותית במספר צווי הבטיחות שהוצאו למעסיקים בשנת 2023. שיעור הצווים שניתנו בשנת 2023 עד כה עומד על 73% בלבד מהתקופה המקבילה אשתקד: (לעומת 1,352 בשנת 2022), וזאת למרות הגידול המשמעותי במספר תאונות העבודה, במספר הנפגעים ובמספר ההרוגים בשנת 2023. **ניתן בבירור לראות שישנם ענפים בהם כמעט ולא מוטלים צווי בטיחות, למרות טענות ארגוני חברה אזרחית על בעיות מערכתיות והפרות שיטתיות וחוזרות, כמו ענף החקלאות.** במדינת ישראל יש 17,417 משקים חקלאיים³, לעומת 10 מפקחים בלבד שאמונים על האכיפה, הפיקוח והגיהות בכל הענפים במשק כולל חקלאות (חוץ מענף הבנייה, שם יש 70 מפקחים ייעודיים נכון להיום).

ב.1 נתונים על חברות בנייה וצווי בטיחות

שיאניות צווי הבטיחות במחצית הראשונה של שנת 2023 הן חברות איחוד יסודות בניה בע"מ, וחברת דלויה שגיאי יזמות בע"מ (8 צווי בטיחות לכל אחת, ושתייהן מוכרות לעבודה במכרזים ממשלתיים). לא הוטלה עליהם כל סנקציה ברשם הקבלנים עד כה.

הטבלה להלן מציגה את החברות שקיבלו מעל חמישה צווי בטיחות במחצית הראשונה של שנת 2023⁴:

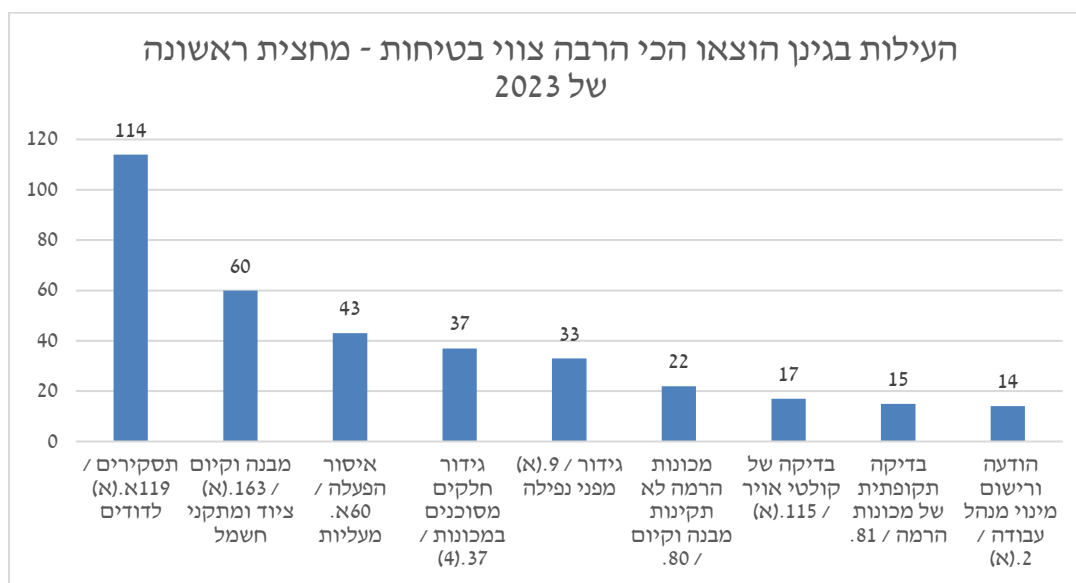
שם החברה	מספר הצווים	קבלן מוכר	סנקציה שהוטלה
איחוד יסודות בניה בע"מ	8	כן	מהמידע שפורסם נכון להיום, לא הועלה עדיין לשימוע ברשם הקבלנים ולא הוטלה סנקציה באתר החשכ"ל.
דלויה שגיאי יזמות בע"מ	8	כן	מהמידע שפורסם נכון להיום, לא הועלה עדיין לשימוע ברשם הקבלנים ולא הוטלה סנקציה באתר החשכ"ל.
א.ח. חאלד לבנייה בע"מ	7	כן	מהמידע שפורסם נכון להיום, נמצאים בהתליית רישיון על תנאי מיום 4/1/2022, אבל למרות ריבוי הצווים בשנת 2023 לא הועלו לשימוע נוסף אצל רשם הקבלנים, ואין סנקציה באתר החשכ"ל.
אחוזת רייסדור בע"מ	5	לא	מהמידע שפורסם נכון להיום, לא הועלה עדיין לשימוע ברשם הקבלנים.
מוחמד מוראד חברה לבניין בע"מ	5	לא	מהמידע שפורסם נכון להיום, לא הועלה עדיין לשימוע ברשם הקבלנים.
צוות המקצוענים בניין בע"מ	5	לא	מהמידע שפורסם נכון להיום, נמצאים בהתליית רישיון על תנאי מיום 30/4/2023 וחויבו בקנס
ריג הנדסה (1995) בע"מ	5	לא	מהמידע שפורסם נכון להיום, לא הועלה עדיין לשימוע ברשם הקבלנים.

³ על פי [מפקד החקלאות](#) שבוצע על ידי הלמ"ס בשנת 2017, והתפרסם ב-11/11/2021.
⁴ עדכני ליום 26/6/2023 לפי הצווים שמתפרסמים באתר מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית.

ב.2 נתונים על עילות צווי הבטיחות

ההוראות הנפוצות ביותר להוצאת צו בטיחות הן אי מסירת תסקיר על ידי בודק מוסמך או בודק דוודים מוסמך על פי פקודת הבטיחות בעבודה (114) אי עמידה בדרישות חוק החשמל, תשי"ד-1954 (60), ופגם במעלית שבוצע לה תסקיר לפי פקודת הבטיחות בעבודה (43 צוים).

התרשים בעמוד הבא מפרט את העילות הנפוצות ביותר למתן צווי בטיחות במחצית הראשונה של שנת 2023 ולאחריה טבלה שמפנה להוראת הדין המלאה⁵:

הפנייה לסעיף המדויק	מספר צוים	ציטוט הסעיף
פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) תשי"ל - 1970 סעיף 119.א.א (א) תסקירים	114	בודק מוסמך או בודק דוודים מוסמך שעשה בדיקה לענין הוראות סימנים ה' עד ז' או י' עד י"ג לפרק זה ימסור, תוך 14 יום מעשיית הבדיקה, תסקיר על תוצאות בדיקתו לתופש המפעל, והעתקו למפקח העבודה האזורי, ואולם לגבי מפעלים של מערכת הבטחון יועבר העתק התסקיר למפקח עבודה אזורי שאישר לכך שר הבטחון.
תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) התשמ"ח-1988 סעיף 163.א (א) מבנה וקיום	60	מבצע בניה אחראי לכך שכל ציוד, אבזרים ומיתקנים חשמליים הנמצאים או המותקנים באתר יתאימו לדרישות חוק החשמל, תשי"ד-1954, והתקנות שהותקנו לפיו, תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), תשמ"ו-1986, ולתקנים הישראליים שענינם חשמל כמשמעותם בחוק התקנים, תשי"ג-1953.
פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) תשי"ל - 1970 סעיף 60.א. איסור הפעלה	43	נמצא על פי תסקיר כאמור בסעיפים 59א או 60 פגם שבגללו אין המעלית ראויה לשימוש, לא תופעל המעלית עד לתיקונו.
פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) תשי"ל - 1970 סעיף 37.4 חלקים הטעונים גידור	37	כל אחד מחלקים אלה יגודר לבטח: במכונות שאינן מניע ראשי או ממסרת - כל חלק מסוכן שבהן
תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) התשמ"ח-1989 סעיף 9.9 (א) גידור	33	(א) משטח עבודה ומדרכת מעבר שמהם עלול אדם ליפול לעומק העולה על 2 מטר יהיו גדורים על ידי- (1)אזן יד ואזן תיכון מתאימים ובחוזק נאות למניעת נפילת אדם; (2)לוחות רגליים בגובה מתאים.
פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) תשי"ל - 1970 סעיף 80 מבנה וקיום	22	מכונת הרמה על כל חלקיה תהיה ממבנה טוב, מחומר בריא, מחוזק מספיק וללא פגם גלוי, ותקויים כראוי.

⁵ עדכני ליום 26/6/2023 לפי הצווים שמתפרסמים באתר מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית.

בכפוף לאמור בסעיף זה ובסעיף 116, ינוקה קולט אויר וייבדק ביסודיות לפחות אחת לעשרים וששה חדשים.	17	פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש)- תש"ל - 1970 סעיף 115. (א) בדיקה
מכונת הרמה על כל חלקיה תיבדק ביסודיות, לפחות אחת לארבעה עשר חדשים, על ידי בודק מוסמך.	15	פקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש) תש"ל - 1970 סעיף 81 בדיקה
מבצע בניה יודיע למפקח העבודה האזורי, עם התחלת פעולת הבניה, את שמו, גילו, מענו, השכלתו המקצועית ונסיונו בעבודת בניה של מנהל העבודה וכן ירשום בפנקס הכללי את שמו ומענו של מנהל העבודה.	14	תקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה) התשמ"ח-1990 סעיף 2. (ב) מינוי מנהל עבודה

בגין הוראות דין אלו הוצאו 355 צווי בטיחות במחצית הראשונה של שנת 2023. 228 צווי בטיחות הוצאו על הוראות דין אחרות, ובגין 742 צווי בטיחות מינהל הבטיחות לא ציין בפרסום שלו בגין איזו הוראת דין ניתן צו הבטיחות לקבלן (במקרים רבים נרשם בגין "ליקויי בטיחות רבים" בלא פירוט).

3.ב נתונים על רשויות מקומיות שיאניות תאונות העבודה וצווי הבטיחות שניתנו בהן

להלן, פירוט הרשויות המקומיות עם למעלה מחמש תאונות עבודה ביותר במחצית הראשונה של שנת 2023, ולשם השוואה, מספר צווי הבטיחות שניתנו בהן לאותה תקופה:

מספר צווי בטיחות	מספר התאונות	הרשויות עם הכי הרבה תאונות
123	26	ירושלים
87	18	תל אביב
12	17	אשקלון
48	15	אשדוד
55	13	בני ברק
104	12	ראשון לציון
25	10	נתניה
14	9	רמת גן
36	8	באר שבע
17	8	קרית גת
35	6	הרצליה
43	5	חיפה
23	5	בית שמש
1	5	קרית מלאכי

למרות שאשקלון שלישית במספר תאונות העבודה עם 17 נפגעים ברמת פציעה בינונית ומעלה במחצית הראשונה של שנת 2023, מידת הפיקוח והאכיפה נמוכה בהשוואה לרשויות אחרות. כמו כן, למרות שבערים כמו נתניה, רמת גן, קרית גת וקרית מלאכי נרשמו הרבה תאונות עבודה, האכיפה דלה במיוחד (בנתניה ניתנו 25 צוים, ברמת גן ניתנו 14 צוים, בקרית גת ניתנו 17 צוים ובקרית מלאכי ניתן צו אחד בלבד).

ג. צעדים נדרשים ליישום מיידים למען צמצום מספר תאונות העבודה

הנתונים שמתפרסמים בדו"ח זה נאספו על ידי צוות קו לעובד ומתנדביו, בהתבסס על פרסומי ארגוני הצלה (מד"א, איחוד הצלה, כב"א וכד'), וניתנים לצפייה באופן שוטף באתר שלנו. דו"ח זה מסכם את הנתונים שנאספו במהלך החציון הראשון של השנה, ומציג ניתוח סטטיסטי של תמונת המצב העגומה באתרי הבנייה, במשקים החקלאיים, במפעלים ובמקומות העבודה השונים במדינת ישראל. אימוץ ההמלצות המפורטות בדו"ח נדרש לאלתר לצורך צמצום הפגיעה בעובדים במדינת ישראל וצריך להיות בראש סדר העדיפויות של כלל מקבלי החלטות.

חרף התחייבויות משרדי הממשלה השונים לנקיטת צעדים אופרטיביים להבטחת הבטיחות בענף הבנייה, האחראי על כמחצית (47%) מתאונות העבודה החמורות בישראל, מרבית ההתחייבויות עדיין מצויות על הנייר בלבד מאז נובמבר 2018. אנו חוזרים על המלצותינו, כפי שפורטו בהרחבה בדו"ח לסיכום שנת 2022, על מנת להביא לצמצום במספר תאונות העבודה בישראל:

גיהות ומודעות

- א. צעדים ליצירת אקלים בטיחותי במקומות העבודה (בדגש על הכשרות בנושא גורמי סיכון וציוד מגן).
- ב. הקפדה על הקמת ועדות בטיחות.

מניעת תאונות על ידי טיוב ההסדרה

- א. שיפור תנאי מפקחים ותגבור יחידת החקירות.
- ב. הארכת הוראת שעה: עוזרי בטיחות.
- ג. יישום הוראת שעה: ביטוח דיפרנציאלי בחוק ביטוח לאומי והארכת תוקפה.
- ד. חובת התקנת רשתות מגן.
- ה. מיכון ומודרניזציה.

אכיפה והרתעה

- א. פרסום נתוני תאונות על ידי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית.
- ב. התקנת נהלים על ידי רשם הקבלנים לשלילת רישיונות + הגברת השקיפות.
- ג. התקנת תקנות מדרג אחריות פלילית.
- ד. שימוש בסנקציות קיימות כמו תקנות הפיגומים, ציוד מגן, גיהות וביצוע בדיקות תקופתיות.
- ה. קביעת תנאי בטיחות בהיתרי הבנייה שניתנים על ידי רשויות מקומיות.
- ו. הקמת רשות לאומית לבטיחות ובריאות תעסוקתית, המכוונת את המדיניות בתחום בכלל הענפים, וקובעת את סדרי עדיפויות בהתאם לצורכי המשק.

אנו חוזרים וקוראים לשר העבודה שלא לתת יד להמשך הפגיעה בעובדים: לא לחתום על צו ההרחבה שיטיל אחריות בניגוד לדין על העובדים באתרי הבנייה, ולהגיש לאלתר לוועדת העבודה והרווחה את תקנות הטלת האחריות על מזמיני שירותים ויזמים באתרי בנייה.

כתיבת הדו"ח ותחקיר: עו"ד דיאנה בארון
מחקר ואיסוף נתונים: דין לצטר, מיכאל בר-סיני

מקורות:

טבלת התאונות באתר 'קו לעובד'
צווי בטיחות שמטיל מינהל הבטיחות
צווי הפסקת עבודה (סגירת אתר בנייה)
פעולות והחלטות רשם הקבלנים
רשימת קבלנים מוכרים
רשימת קבלנים שלא עומדים בתנאי סף בטיחות לפי הוראת תכ"ס 7.10.2
דו"ח מבקר המדינה מאי 2022
דו"ח הממ"מ 26.12.2021
דו"ח ועדת אדם
נתוני בנק ישראל ליום 1/5/2023 על שוק העבודה ודמוגרפיה – תעסוקה ושכר
נתוני מפקד החקלאות